

Tentativ skisse for FoU-prosjekt

Oppstartsmøte for FoU-prosjekt på villrein i Snøhetta og Knutshø
Hjerkin, 4. mars 2024

Brage Bremset Hansen, Vegard Gundersen, Olav Strand, Roy Andersen

Først litt om NINAs rolle

- Vi utøver forskning og overvåking – ikke forvaltning
 - Ofte oppdragsbasert/forvaltningsrelevant forskning
 - Kunnskapsleverandør
 - Faglig ansvarlig for FoU-prosjektet
1. Overvåkingsprogrammet for hjortevilt
 - Bestandsovervåking i 6 villreinområder
 - Fallvilt
 - Lavovervåking
 - CWD, helse, parasitter
 2. Kvalitetsnormarbeidet
 3. FoU-prosjekter

Bakgrunn for et større FoU-prosjekt

- Kvalitetsnormen: behov for påvirkningsanalyser rundt negative trender i bestandsforhold
- Tiltaksplanene: de fleste tiltak/innsatsområder nevner behovet for GPS-merking og overvåking (inkl. ferdselsregistreringer) av tiltak som gjennomføres
- Konsensus om at GPS-merking haster; ett av hastetiltakene i tiltaksplanene
- Behov for effektstudier av tidligere avbøtende tiltak: Virket de? Hvordan? Hva kan man lære?
- Prosjektskisse tilgjengelig som vedlegg 3 i tiltaksplanene for Snøhetta/Knutshø (Statsforvalteren i Trøndelag 1. des. 2023)

Snøhetta og Knutshø villreinområder ble i 2022 klassifisert til 'dårlig kvalitet' med røde trafikklys under kvalitetsnormen for villrein. Dette følges nå opp med tiltaksplaner. I forbindelse med kvalitetsnormen og arbeidet med tiltaksplaner er det avdekket store kunnskapsbehov. Denne prosjektskissen er et **forslag** til et felles FoU-prosjekt som søker å tette viktige kunnskapshull og utføre effektstudier av historiske endringer og planlagte tiltak. Prosjektets hovedmål er derved å framskaffe et bedre og tverrfaglig beslutningsgrunnlag for forvaltningen av villreinen og dens leveområder i Snøhetta-Knutshø. Det foreslås et femårig prosjekt med fire mulige delprosjekter (prosjektfaser):

- ⇒ (1) Opprettelse av styringsgruppe, GPS-merking og ferdelsesregistreringer.
- ⇒ (2) Kvantitative påvirkningsanalyser: hva har forårsaket endringer i bestandsforhold?
- ⇒ (3) Historiske endringsstudier av ferdsel og reinens arealbruk og trekkpassasjer (også jfr. tidligere avbøtende tiltak).
- ⇒ (4) Effektstudier av nye avbøtende tiltak etter kvalitetsnormen.

Lokal forankring, brei formidling og konkrete forvaltningsråd vil være sentrale underliggende delmål. Det foreslåtte prosjektet ledes av NINA, med Norsk villreinsenter som sekretariat og sterk involvering av lokale interesser og forvaltningsorganer i ei styringsgruppe. **Styringsgruppa bør opprettes umiddelbart mtp. finansiering av oppstart av GPS-merking (beregnete kostnader for oppstart av dette: 1 249 000 kr).**

Tentative delprosjekter / prosjektfaser

Delprosjekt 1: Oppstart, GPS-merking, ferdselsregistreringer

- Oppstartsmøte, finansiering, etablering styringsgruppe
- GPS-merking Snøhetta fra 2024 (?): 7 simler og 6 bukker (remerking i 2027)
- Ferdselsregistreringer i Knutshø og Snøhetta fra 2024
- GPS-merking Knutshø fra 2025: 6 simler og 4 bukker (remerking i 2027)
- Noe databearbeiding, analyser

Delprosjekt 2: Påvirkningsanalyser bestandsforhold

- Bestandsmodellering, kvantitative analyser av bestandsforhold
- Hva skyldes endringene?

Delprosjekt 3: Historiske endringer og effektstudier av tidligere tiltak

- Før versus etter: Sesongmessig arealbruk og trekkpassasjer
- Virker tiltak? Og hvor lang tid kan det ta?

Delprosjekt 4: Overvåking og effektstudier av nye avbøtende tiltak som gjennomføres

- Før versus etter: Sesongmessig arealbruk og trekkpassasjer
- Kobles mot endringer i bestandsforhold
- Bør følges opp etter prosjektslutt

Organisering og formidling

- Brukerstyrt prosjekt
- Styringsgruppe
- Faglig ledelse: NINA
- Sekretariat: Norsk villreinsenter avd. nord
- Koblinger mot andre prosjekter (Overvåkingsprogrammet for hjortevilt, Kvalitetsnormen, FoU-Rondane mm.)
- Brei formidling med sterk brukermedvirkning:
 - Norsk villreinsenter sentralt
 - Lokale informasjonsmøter
 - Lokale og regionale media
 - Vitenskapelige artikler
 - Faglig sluttrapport

Tentativt budsjett

TOTALBUDSJETT FOU SNØHETTA-KNUTSHØ

Utgift/aktivitet	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt
Oppstart styringsgruppe, møter	60 000					60 000
GPS VectronicVERTEXLiteIridium3D	657 800					657 800
Frakt GPS-sendere	11 500					11 500
Forarb./løyver/etterarb. merking	60 000	63 000				123 000
Helikopter tilflyging	35 000	37 000				72 000
Helikopter merking	110 000	90 000				200 000
Veterinær	25 000	20 000				45 000
Medikamenter	20 000	15 000				35 000
Merkepersonell	25 000	20 000				45 000
Analysér GPS-data, effektstudier	280 000					280 000
Oppstart ferdsestellere Knutshø	100 000					100 000
Formidling og rapportering	90 000					90 000
Totale utgifter oppstart	1 474 300	245 000				1 719 300
<i>Ramme for ytterligere drift</i>		<i>1 400 000</i>	<i>1 100 000</i>	<i>1 700 000</i>	<i>2 300 000</i>	
Totale utgifter for hele prosjektet	1 474 300	1 645 000	1 100 000	1 700 000	2 300 000	8 219 300

TENTATIV FINANSIERING

Finansieringskilde	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt
Egne midler	90 000	100 000	100 000	100 000	100 000	490 000
Andre offentlige tilskudd		600 000	600 000	600 000	600 000	2 400 000
Viltfondet	1 182 300	645 000	400 000	400 000	400 000	3 027 300
Annen finansiering	202 000	300 000	0	600 000	1 200 000	2 302 000
Totalt	1 474 300	1 645 000	1 100 000	1 700 000	2 300 000	8 219 300

Samarbeid og kunnskap for framtidens miljøløsninger